

БЕКІТЕМІН

«ЖКПҒЗИ» ЖШС-нің

Бас директорының м.а.

О.В. Червякова

**«Биологиялық қауіпсіздік проблемаларының ғылыми-зерттеу институты»
ЖШС қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері
бойынша талдамалық анықтама**

күк. Гвардейский

2026 жылғы «__» мамыр

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау объектісінің атауы:
«Биологиялық қауіпсіздік проблемаларының ғылыми-зерттеу институты»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі - Серіктестік).

Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау
«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015
жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Заңының 8-бабының 5-тармағына, «Сыбайлас
жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы»
Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа
қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығына
сәйкес және Серіктестік бас директорының 2026 жылғы 20 сәуірдегі № 56-Ө бұйрығы
негізінде жүргізілді.

Сонымен қатар, Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне
ішкі талдау жүргізуге жауапты, комплаенс-офицер - Аппирбеков Азамат Атарқұлұлы
тағайындалды.

Кәсіпорын қызметінің талданған кезеңі: 2026 жылдың екінші жартыжылдығы.

«Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік
қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері
және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19
қазандағы № 12 бұйрығының 11-тармағына сәйкес Серіктестіктің қызметіндегі
сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау (бұдан әрі - СЖТІТ) мынадай
бағыттар бойынша жүргізілді:

- 1) Серіктестіктің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) серіктестіктің ұйымдастырушылық - басқарушылық қызметінде сыбайлас
жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

**Серіктестіктің қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:**

Комплаенс-офицер серіктестіктің қызметіне қатысты құқықтық актілерді
зерттеді:

- Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі;
- Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі;
- «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;

- «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерін сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;

- «Ғылым және технологиялық саясат туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

Сонымен қатар серіктестіктің ішкі құжаттары зерделенді:

- Серіктестіктің Жарғысы;
- Ұжымдық шарт;
- Аттестаттау комиссиясы туралы ереже;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет туралы ереже-комплаенс қызметі;
- Бөлімдер мен зертханалар туралы ереже;
- Қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтары және т. б.

1. Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарына жүргізілген талдау барысында жұмыс беруші (Серіктестік) мен қызметкерлер арасындағы қолданыстағы Ұжымдық шарттың Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы мен ұйымдық-құқықтық мәртебесінің өзгеруіне байланысты өзектендіруді талап ететіні анықталды.

Ұжымдық шарттың 2019 жылы, яғни Серіктестік шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорын (ШЖҚ РМК) ұйымдық-құқықтық нысанында болған кезеңде жасалғаны анықталды. Кейіннен Серіктестіктің ұйымдық-құқықтық нысаны өзгертілген, бұл ішкі актілерді, оның ішінде Ұжымдық шартты қолданыстағы мәртебеге және нормативтік-құқықтық базаға сәйкестендіру қажеттілігіне алып келген.

Тәуекелдер:

Анықталған сәйкессіздіктер келесі құқықтық және комплаенс-тәуекелдерді қалыптастырады:

- Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына қайшы келетін ескірген Ұжымдық шарт нормаларын қолдану тәуекелі;
- жекелеген ережелердің құқықтық айқын еместігіне байланысты жұмыс беруші мен қызметкерлер арасында еңбек дауларының туындау тәуекелі;
- әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу бөлігінде еңбек заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілер талаптарының бұзылу тәуекелі;
- Ұжымдық шарттың жекелеген ережелерін жарамсыз немесе қолдануға келмейді деп тану тәуекелі.

Ұсынымдар:

- 2026 жылғы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын ескере отырып, Ұжымдық шартты қайта қарау және өзектендіру рәсімін бастау;

- Ұжымдық шарт ережелерін Серіктестіктің қолданыстағы ұйымдық-құқықтық нысанына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкестендіру;

- жапартылған Ұжымдық шартты заңнамада белгіленген тәртіппен қызметкерлер өкілдерімен келісуді қамтамасыз ету;

- Ұжымдық шарт жобасына қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі тұрғысынан құқықтық сараптама жүргізу.

2. Серіктестіктің жалғыз қатысушысы — «QazBioPharm» ұлттық холдингі» АҚ ішкі аудит қызметі жүргізген ішкі аудит барысында Серіктестіктің жарғылық құқық қабілеттілігінің шегінен шығатын қызметті (жарғылық емес қызметті) жүзеге асыру белгілері анықталды.

Атап айтқанда, сауда объектісін (азық-түлік дүкенін) салу және кейіннен пайдалану мақсатында жер учаскесін беру фактісі анықталды, алайда жер актісіне сәйкес аталған жер учаскесінің нысаналы мақсаты тек «тұрғын үй салу үшін» деп белгіленген.

Сонымен қатар, жер учаскесін өзге мақсаттарда пайдалануға беру (тапсыру) қызметі тиісті экономикалық қызмет түрінің болуын талап етеді, атап айтқанда (ЭҚЖЖ 68209) — «Басқа топтамаларға енгізілмеген жеке меншіктегі немесе жалға алынған өзге де жылжымайтын мүлікті жалдау (қосалқы жалдау) және басқару».

Тәуекелдер:

Анықталған фактілер жарғылық емес қызметті жүзеге асыру және жер учаскесін нысанасыз пайдалану тәуекелдерінің бар екенін көрсетеді, бұл:

- Жарғы және Жалғыз қатысушының ішкі нормативтік құжаттары талаптарының бұзылуына;

- қаржылық шығындардың туындауына және қаражаттарды тиімсіз пайдаланылуына;

- белгіленген рәсімдер мен құзыреттерді айналып өтіп басқарушылық шешімдер қабылдауға байланысты коррупциялық тәуекелдердің артуына алып келуі мүмкін.

Ұсынымдар:

- бекітілген Жарғы талаптарын қатаң сақтау және Жалғыз қатысушы шешімдерінде көзделген қызмет түрлерімен ғана шектелу;

- жүзеге асырылып отырған қызметті белгіленген экономикалық қызмет түрлеріне және жер учаскесінің құқықтық режиміне сәйкестендіру;

- анықталған бұзушылықты жоюды және оның алдағы уақытта қайталануына жол бермеуді қамтамасыз ету.

Анықтама үшін:

Осы талдамалық анықтаманы дайындау сәтінде Серіктестік Қазақстан Республикасы Үкіметінің №1095 қаулысына «Мемлекеттік кәсіпорындар, жарғылық капиталындағы акцияларының (қатысу үлестерінің) елу пайыздан астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалар және олармен үлестес тұлғалар жүзеге асыратын қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы» және өзге де нормативтік актілерге тиісті өзгерістер енгізу арқылы 68209 «Өзінің немесе жалға алынған өзге

де жылжымайтын мүлікті жалға беру (қосалқы жалға беру) және басқару» ЭҚЖЖ-ні алған.

Аталған өзгерістер жер заңнамасы мен жарғылық талаптар сақталған жағдайда тиісті қызмет түрін кейіннен заңдастыруға құқықтық мүмкіндік жасайды. Сонымен қатар, жарғылық қызмет талаптарының сақталмауы бұзушылық болып табылады.

Серіктестіктің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:

Зерттелін отырған кезеңдегі Серіктестіктің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі бойынша Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларының 13-тармағына сәйкес келесі қызмет бағыттарына талдау жүргізілді:

- 1) персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдарды айқындау;
- 2) мүдделер қақтығысын реттеу;
- 3) мемлекеттік қызметтер көрсету;
- 4) рұқсат беру функцияларын іске асыру;
- 5) бақылау-тексеру функцияларын іске асыру;
- 6) бюджеттік және қаржылық қаражатты игеру және бөлу;
- 7) жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу;
- 8) ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану;
- 9) талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

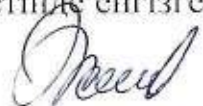
Персоналды басқару:

2025 жылғы 05 ақпанда Байқау кеңесімен келісілген және Бас директордың м.а. бекіткен штат кестесіне сәйкес зерттелін отырған кезеңде Серіктестіктің штат саны 300 бірлікті құрайды. Серіктестікке жұмысқа қабылдау Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінің талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

Серіктестікте аттестаттау комиссиясы жұмыс істейді, ол аттестаттауды жүргізумен қатар, жұмысқа қабылдау және сынақ мерзімінен өтуге байланысты мәселелерді қарауға қатысады. Комиссия 5 қызметкерден тұрады, шешімдер дауыс беру арқылы алқалы түрде қабылданады.

Кадрлық шешімдерді қараудың алқалы тетігін енгізу жұмысқа қабылдау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін, оның ішінде жұмысқа орналастырғаны үшін сыйақы алу, құжаттарды тексеруді бұрмалау немесе формалды жүргізу, сондай-ақ кәсіби құзыреттерін ескермей аффилирленген тұлғаларды ілгерілету тәуекелдерін төмендетуге ықпал етеді.

Сонымен қатар, Персоналды басқару бөлімі жұмысқа қабылдау кезінде кандидаттың сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасағаны туралы мәліметтердің бар немесе жоқ екендігі жөніндегі анықтаманы ұсынуын міндетті талап ретінде енгізген.

Аталған талап Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 26-бабы 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес іске асырылады, оған сәйкес сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған тұлғаларды квазимемлекеттік сектор субъектілеріне жұмысқа орналастыруға жол берілмейді.

Зерттелін отырған кезеңде жаңадан қабылданған қызметкерлер саны – 7, жұмыстан босатылғандар – 12.

Қызметкерлер Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 49-бабының 1) және 5) тармақтарына сәйкес жұмыстан босатылған.

Ішкі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау нәтижелері бойынша қалыптастырылған, анықталған тәуекелдер мен оларды азайту шаралары көрсетілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бейім лауазымдар тізбесі осы талдамалық анықтаманың 1-қосымшасында ұсынылған.

3. Серіктестікте 7 қызметкерден тұратын тәртіптік комиссия жұмыс істейді, ол тәртіптік теріс қылықтар, еңбек тәртібін, қызметтік әдеп нормаларын бұзу, сондай-ақ өзге де құқық бұзушылықтар фактілері бойынша материалдарды қарайды.

Сонымен қатар, тәртіптік комиссия құрамына комплаенс-офицер енгізілмегені анықталды.

Тәуекелдер:

- тәртіптік комиссия құрамында комплаенс-офицердің болмауы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары мен мүдделер қақтығысы белгілері бар материалдарды қарау кезінде тәуелсіздік пен объективтіліктің жеткіліксіз болуына алып келуі мүмкін;

- қабылданатын шешімдерге тәуелсіз сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағалаудың болмауы;

- комиссия мүшелерінде мүдделер қақтығысының туындау тәуекелі;

- тәртіптік істерді формалды немесе объективті емес қарау мүмкіндігі;

- құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілікті жасыру немесе жеңілдету тәуекелі;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуына бақылау деңгейінің жеткіліксіздігі.

Ұсынымдар:

- комплаенс-офицерді тұрақты негізде тәртіптік комиссия құрамына енгізу;

- мүдделер қақтығысына, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарына, корпоративтік әдеп пен мінез-құлық нормаларын бұзуда байланысты құқық бұзушылықтар бойынша комплаенс-офицердің жазбаша қорытындысын міндетті түрде алуды қамтамасыз ету.

Мүдделер қақтығысын реттеу:

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 15-бабына сәйкес жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдарға,

лауазымды адамдарға мүдделер қақтығысы болған жағдайда лауазымдық міндеттерін жүзеге асыруға тыйым салынады.

Серіктестікте сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алуға және оларды азайтуға бағытталған «Биологиялық қауіпсіздік проблемалары ғылыми-зерттеу институты» ЖШС-нің мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясаты қолданылады. Аталған Саясат мүдделер қақтығысын анықтау, ашып көрсету және реттеу рәсімдерін регламенттейді, сондай-ақ ол туындаған жағдайда қызметкерлер мен лауазымды тұлғалардың әрекет ету алгоритмдерін және оның алдын алу шараларын белгілейді.

Туындаған мүдделер қақтығысы туралы жазбаға хабарламалар тіркелмеген.

Мүдделер қақтығысын реттеу қызметіне жүргізілген талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Мемлекеттік қызметтер көрсету:

Серіктестік мемлекеттік қызметтер көрсетпейді.

Рұқсат беру функцияларын іске асыру:

Серіктестік рұқсат беру функцияларын жүзеге асырмайды.

Бақылау-тексеру функцияларын іске асыру:

Серіктестік бақылау-тексеру функцияларын жүзеге асырумен айналыспайды.

Бюджеттік және қаржылық қаражатты игеру және бөлу:

Зерттелін отырған кезеңде Серіктестікте 2025 жылға арналған қаржылық есептілікке тәуелсіз аудит әлі жүргізілген жоқ. Серіктестіктің жалғыз қатысушысы — QazBioPharm тарапынан қаржылық есептілік аудитін жүргізу 2026 жылғы мамыр айының соңына жоспарланған.

Серіктестікте Байқау кеңесі жұмыс істейді. Оның құзыретіне жылдық қаржылық есептілікті мақұлдау және таза табысты бөлу тәртібі бойынша Жалғыз қатысушыға ұсыныстар енгізу кіреді. Сонымен қатар, Байқау кеңесі әр тоқсан сайын жартыжылдық және жыл қорытындылары бойынша Серіктестік қызметінің нәтижелері туралы ақпаратты қарайды.

Бюджеттік және қаржылық қаражатты игеру және бөлу бөлігінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу:

Серіктестікте шарттар жасасу жеке және заңды тұлғалармен шаруашылық, ғылыми және әкімшілік қызмет шеңберінде, оның ішінде тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу, сондай-ақ ғылыми жобаларды орындау бойынша жүзеге асырылады.

Ғылыми қызмет шеңберінде шарттар жасасу:

4. «Ғылым және технологиялық саясат туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 4-бабы 2-тармағына сәйкес гранттық және бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру қаражаты есебінен ғылыми зерттеулер жүргізу, сондай-ақ іргелі ғылыми зерттеулерді жүзеге асыратын ғылыми ұйымдарды қаржыландыру және ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерциализациялау

кезінде туындайтын құқықтық қатынастарға сатып алуды, оның ішінде мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру тәртібіне қойылатын талаптарды белгілейтін Қазақстан Республикасы заңнамасының күші қолданылмайды.

Осыған байланысты Серіктестікте ғылыми-зерттеу жұмыстарын орындауға қажетті материалдарды, жабдықтарды және өзге де ресурстарды сатып алу «Гранттық, бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру және мемлекеттік тапсырма шеңберінде тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде әлеуетті өнім берушілердің коммерциялық ұсыныстарын бағалау жөніндегі комиссияны құру және оның жұмысы туралы» жұмыс нұсқаулығына (бұдан әрі – ЖН) сәйкес жүзеге асырылады.

Талдау кезеңінде аталған жұмыс нұсқаулығына сәйкес Серіктестік жабдықтар мен материалдарды жеткізуге 178 шарт жасасқан.

Тәуекелдер:

- Жұмыс нұсқаулығын (ЖН) зерделеу барысында сатып алуға жоспарланған ғылыми жабдықтар, материалдар және өзге де тауарлық-материалдық құндылықтар туралы ақпараттың ашық қолжетімділікте, оның ішінде Серіктестіктің ресми интернет-ресурсында орналастырылмайтыны анықталды. Серіктестіктің ғылыми жабдықтар мен мамандандырылған материалдарға қажеттілігі туралы әлеуетті өнім берушілер мен өзге де мүдделі тұлғаларды жария түрде хабардар ету тегін жоқ.

Аталған жағдай сатып алу процестерінің ашықтығын шектеуге, ашық бәсекелестік деңгейінің төмендеуіне жағдай жасайды, сондай-ақ жекелеген өнім берушілердің мүдделерін қолдау, сатып алуға қатысушылар шеңберін негізсіз шектеу және өнім берушіні таңдау кезінде субъективті шешімдер қабылдау мүмкіндігіне байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін қалыптастырады.

Ұсынымдар:

- ғылыми жабдықтарды, техникалық ерекшеліктерді және Серіктестіктің қажеттіліктерін сатып алу жоспарлары туралы мәліметтерді ресми интернет-ресурста немесе өзге де қолжетімді ақпараттық алаңдарда жариялау арқылы сатып алу рәсімдерінің ашықтығын қамтамасыз ету қажеттігін атап өту.

5. Сонымен қатар, әлеуетті өнім берушілердің коммерциялық ұсыныстарын алу, тіркеу және сақтау бойынша орталықтандырылған тәртіптің жоқтығы анықталды. Коммерциялық ұсыныстар бірыңғай есепке алу журналында (қағаз және/немесе электрондық нысанда) тіркелмейді, Серіктестіктің ресми байланыс арналары арқылы тіркеуден өтпейді және, әдетте, тікелей сатып алу бастамашыларына, ғылыми бағдарламалар жетекшілеріне немесе мемлекеттік сатып алу бөлімшесінің жекелеген қызметкерлеріне жолданады.

Тәуекелдер:

Аталған мән-жайлар сатып алу процестерінің ашықтығын шектеуге, ашық бәсекелестік деңгейінің төмендеуіне жағдай жасайды, сондай-ақ жекелеген өнім берушілердің мүдделерін қолдау, сатып алуға қатысушылар шеңберін негізсіз шектеу, коммерциялық ұсыныстарды жасыру немесе іріктен есепке алу, баға ұсыныстарымен айла-шарғы жасау және өнім берушіні таңдау кезінде субъективті

шешімдер қабылдау мүмкіндігіне байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін қалыптастырады.

Келін түсетін коммерциялық ұсыныстарды ресми тіркеудің болмауы сатып алу процесінің тиісті қадағалануын қамтамасыз етпейді, ұсыныстардың толық қаралуына кейінгі бақылау жүргізу мүмкіндігін жоққа шығарады және мүдделер қақтығысының туындау, сондай-ақ аффилирленген немесе алдын ала айқындалған өнім берушілерге артықшылықтар беру тәуекелін арттырады.

Ұсынымдар:

- Серіктестіктің ресми байланыс арналары (корпоративтік электрондық пошта, электрондық құжат айналымы жүйесі және т.б.) арқылы коммерциялық ұсыныстарды орталықтандырылған түрде қабылдау және тіркеудің міндетті тәртібін енгізу;

- келін түсетін коммерциялық ұсыныстарды тіркеу күні, өнім берушінің атауы, сатып алу нысанасы және жауапты тұлға көрсетіле отырып, қағаз және (немесе) электрондық нысанда бірыңғай есепке алу журналын жүргізуді қамтамасыз ету;

- сатып алу бастамашыларының, бағдарлама жетекшілерінің және өзге де қызметкерлердің коммерциялық ұсыныстарды Серіктестікте кейіннен ресми тіркемей жеке байланыстар арқылы алу тәжірибесін болдырмау;

- сатып алу рәсімдерінің ашықтығы мен қадағалануын қамтамасыз ету мақсатында коммерциялық ұсыныстарды толық есепке алу және сақтау бойынша ішкі бақылауды қозғау.

6. 2025 жылғы 02 шілдедегі №168 компьютерлік жабдықтарды жеткізу шартына жүргізілген талдау барысында сатып алу рәсіміне әлеуетті өнім берушілер ретінде «IT industry tm» ЖК, «Белый ветер» ЖШС және «Soft Master» ЖШС қатысқаны анықталды. Бұл ретте сатып алу жеңімпазы болып «IT industry tm» ЖК таңылған, ал қалған қатысушылар негүрлым жоғары баға ұсыныстарын ұсынған.

Ұсынылған коммерциялық ұсыныстардың анықтығын тексеру мақсатында «Белый ветер» ЖШС мен «Soft Master» ЖШС-не тиісті сұрау салулар жолданды. Сұрау салуларды қарау нәтижесінде аталған ұйымдардың өкілдері Серіктестікке коммерциялық ұсыныстар жіберу фактісін растаған жоқ. Сонымен қатар, олар ұсынылған құжаттарда көрсетілген шығыс нөмірлері аталған ұйымдардың ішкі хат-хабарларды тіркеу жүйесіне сәйкес келмейтінін және болжам бойынша жалған немесе пынайы емес екенін хабарлаған.

Аталған мән-жайлар нақты бір өнім берушінің мүддесі үшін жасанды бәсекелестік орта қалыптастыру, коммерциялық ұсыныстарды формалды жинау және құжаттарды ықтимал бұрмалау түрінде көрініс табатын елеулі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің бар екенін көрсетеді. Серіктестікте келін түсетін коммерциялық ұсыныстарды тіркеу, тексеру және сақтау тәртібінің тиісті деңгейде болмауын, сондай-ақ олардың түшіндірме рәсімдерін растау тетігінің регламенттелмегенін ескере отырып, ішкі бақылаудың және коммерциялық ұсыныстарды алудың ашық рәсімінің болмауы теріс пайдалануға, сатып алу нәтижелерін манипуляциялауға және адал бәсекелестікті шектеуге жағдай жасайды.

Тәуекелдер:

Аталған фактор келесі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына ықпал етеді:

- жекелеген өнім берушілердің мүдделерін қолдау;
- жалған немесе шынайы емес коммерциялық ұсыныстарды қолдану;
- бәсекелестік ортаны шектеу;
- Серіктестіктің ақпалай қаражатын тиімсіз және ашық емес жұмсау.

Ұсынымдар:

- өнім берушілерге ресми сұрау салулар жіберу, корпоративтік электрондық поштаны немесе электрондық цифрлық қолтаңбаны пайдалану арқылы коммерциялық ұсыныстардың түпнұскалығын міндетті түрде растау тетігін көздеу;
- шығу тегі расталмаған коммерциялық ұсыныстарды қарауға қабылдауға тыйым белгілеу.

Сатып алу веб-порталы арқылы шарттар жасасу:

Сатып алулар «Квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерінің сатып алуы туралы» Заң негізінде жүргізіледі.

Серіктестік қызметін қамтамасыз ету үшін қажетті тауарларды сатып алу немесе жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді алу сатып алу веб-порталы арқылы жүзеге асырылады.

Сатып алу қорытындылары бойынша жеңімпаздармен тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу туралы шарт жасалады. Жеңімпаздар ретінде заңды тұлғалар да, жеке тұлғалар да танылады. Төлем тауарларды жеткізу және жұмыстар мен қызметтерді көрсету фактісі бойынша жүргізіледі.

Қандай да бір нақты кәсіпорындардың немесе ұйымдардың мүдделеріне артықшылық беру немесе оларды қолдау мүмкін емес, себебі сатып алу жеңімпаздарын сатып алу веб-порталы автоматты түрде айқындайды.

Заңға тұрақты түрде өзгерістер мен толықтырулардың енгізілуі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алғышарттарын төмендетеді.

Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану:

Ақпараттық жүйелерді әзірлеу Серіктестіктің функционалына кірмейді. Серіктестік ақпараттық жүйелермен жабдықталған, оның ішінде ІС, электрондық құжат айналымы жүйесі (Documentolog), Бірыңғай кадрлық жүйе, eOtinish, Enbek.kz, сондай-ақ контрагенттердің сенімділігін тексеруге арналған Adata.kz жүйесі қолданылады.

Серіктестікте ақпараттық қауіпсіздікке ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі маман жауапты болып табылады.

Ақпараттық жүйелерде жұмыс істеу үшін әрбір маманның жеке есептік жазбасы бар. Мамандар аталған ақпараттық жүйелерде тұрақты негізде жұмыс жүргізеді. Ақпараттық жүйелер арқылы Серіктестікте құжат айналымы, кадрлық жұмыс, отініштердің келін түсуі және өзге де процестер жүзеге асырылады.

Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану қызметіне жүргізілген талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Талдау объектісінің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер:

Серіктестікте Қызметкерлердің корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі қолданылады.

Кодексе ұйым мен оның қызметкерлерінің іскерлік мінез-құлқының маңызды қағидаларының, корпоратившілік өзара қатынастардың әдеп нормаларының, сондай-ақ Серіктестіктің әрбір қызметкерінің әлеуметтік жауапкершілігінің жиынтығы болып табылады.

Кодексе ұйым мен оның қызметкерлерінің іскерлік мінез-құлын айқындайтын және Серіктестіктің беделін, бәсекеге қабілеттілігі мен тиімділігін қалыптастыратын негізгі әдеп қағидағтарына бейілділігін көрсететін корпоративтік құндылықтарды айқындауға арналған.

Серіктестікте сондай-ақ кәсіпорын қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлау қағидалары бекітілген. Қызметкерлерден немесе өзге де жеке және заңды тұлғалардан келін түсетін барлық сыбайлас жемқорлық сипатындағы шағымдар сайтта көрсетілген комплаенс-офицердің электрондық поштасына келін түседі, ол оларды журналға тіркейді және міндетті түрде қаралуға жатады.

Серіктестік қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша түсіндіру және оқыту іс-шаралары өткізіледі.

Сонымен қатар, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар бойынша өтініштерге арналған «Сенім жәшігі» жұмыс істейді.

Зерттелін отырған кезеңдегі жеке және заңды тұлғалардың өтініштеріне жүргізілген талдау сыбайлас жемқорлық тақырыбына қатысты өтініштердің келін түспегенін көрсетті.

Серіктестіктің ресми сайтында Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс бөлімі жұмыс істейді.

Серіктестіктің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелерге жүргізілген талдау нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Комплаенс-офицер

А. Аширбеков

*«БҚПҒЗИ» ЖШС-де жүргізілген сыбайлас
жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау
қорытындылары бойынша
аналитикалық анықтамаға
№1 қосымша*

«Биологиялық қауіпсіздік проблемаларының ғылыми-зерттеу институты» ЖШС-де сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері
бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шалдыққан лауазымдар тізбесі

№	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне шалдыққан лауазым	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар лауазымдық өкілеттіктер	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің деңгейі
1	Бас директор	Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылық жасау; басқарушылық және қаржылық шешімдер қабылдау; ішкі нормативтік құжаттарды бекіту; сатып алулар мен кадрлық шешімдерді келісу; шарттар жасасу; қаржы және материалдық ресурстарға билік ету; құрылымдық бөлімшелер қызметін бақылау.	Жекелеген қызметкерлер үшін «қолайлы» немесе «қолайсыз» жағдайлар жасау мүмкіндігі; материалдық көтермелеу, қызметтік көлік және өзге де жеңілдіктерді таңдаулы түрде беру; сатып алулар кезінде жекелеген жеткізушілердің мүдделерін ілгерілету; негізсіз тәртіптік жазалар қолдану; жұмысқа қабылдау және қызметте жоғарылату кезінде меритократия қағидатын бұзу.	Жоғары
2	Зертханалар меңгерушілері – ғылыми бағдарламалар басшылары (ГФ, ПЦФ, ГЗ)	Сатып алуға қажеттілікті қалыптастыру; техникалық ерекшеліктерді келісу; жеткізушілерді таңдау; қаржылық қаражаттарды бөлу; ғылыми бағдарламалар шеңберінде орындалған жұмыстар нәтижелерін қабылдау.	Жекелеген жеткізушілердің мүдделерін ілгерілету; жобалар бойынша орындаушылар мен қосалқы орындаушыларды объективсіз таңдау; нақты жеткізушіге бейімделген техникалық ерекшеліктерді қалыптастыру; мүдделер қақтығысы; жұмыстардың орындалуын формальды растау; бюджет қаражатын тиімсіз пайдалану; аффилирленген тұлғаларға артықшылық беру.	Жоғары

3	Әкімшілік-қаржы басқармасының басшысы	Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілікті жүргізу; ақша қаражатының қозғалысын бақылау; төлемдерді келісу және жүргізу; қаржылық құжаттардың дұрыс рәсімделуін бақылау; шарттық міндеттемелердің орындалуын бақылау.	Жекелеген жеткізушілер мен мердігерлердің мүдделерін ілгерілету; сатып алулар мен төлемдерді негізсіз келісу; қаржы қаражатын тиімсіз пайдалану; аффилиирленген тұлғаларға артықшылық беру; шарттардың орындалуын формальды бақылау; қаржылық бұзушылықтарды жасыру.	Орта
4	Инженерлік-шаруашылық басқармасының басшысы	Құрылыс объектілеріне техникалық тапсырмалар әзірлеу; құрылыс-монтаж жұмыстарының көлемін, сапасын және мерзімін бақылау; орындалған жұмыстарды қабылдау және актілерге қол қою; құрылыс материалдары мен жабдықтарға қажеттілікті келісу; құрылыс және жөндеу саласындағы сатып алулар бойынша ұсыныстар дайындау.	Жекелеген мердігер ұйымдарға артықшылық беру мүмкіндігі; жұмыстардың көлемі мен құнын негізсіз келісу; орындалған жұмыстар актілеріне негізсіз қол қою; сапасыз жұмыстарды қабылдау; аффилиирленген тұлғалардың мүддесі үшін өкілеттіктерді пайдалану.	Орта
5	Бас бухгалтер	Бухгалтерлік есепті және қаржы-шаруашылық қызметті ұйымдастыру; материалдық, еңбек және қаржылық ресурстардың тиімді пайдаланылуын бақылау; мүліктің сақталуын қамтамасыз ету.	Негізсіз төлемдер жүргізу; қаржылық бұзушылықтарды жасыру; бухгалтерлік есепті бұрмалау; қаржы қаражатын тиімсіз пайдалану; жекелеген контрагенттерге артықшылық беру.	Орта
6	Сатып алу бөлімінің басшысы	Сатып алу рәсімдерін ұйымдастыру және бақылау; сатып алу жоспарын қалыптастыру және келісу; сатып алу құжаттамасын әзірлеу; жеткізушілермен өзара іс-қимыл.	Жекелеген жеткізушілердің мүдделерін ілгерілету; бәсекелестікті шектеу; нақты жеткізушіге бейімделген сатып алу шарттарын қалыптастыру; өтінімдерді объективсіз қарау; мүдделер қалыңғысы; сатып алу нәтижелерін манипуляциялау;	Орта

		шарттардың жасалуын және орындалуын бақылау.	аффилиирленген тұлғаларға артықшылық беру.	
7	Персоналды басқару бөлімінің басшысы	Кадрлық жұмысты ұйымдастыру; қызметкерлерді іріктеу және қабылдау; кадрлық шешімдерді келісу; кадрлық құжаттаманы жүргізу; еңбек заңнамасының сақталуын бақылау.	Кадрларды объективсіз іріктеу; аффилиирленген тұлғаларды жұмысқа қабылдау; конкурстық рәсімдерді формальды өткізу; мүдделер қақтығысы; жұмысқа қабылдау және қызметте жоғарылату кезінде негізсіз артықшылық беру.	Орта

Комплаенс-офицер

А. Аширбеков

